

Kulhánková, Markéta

[Smetanová, Pavla; Koreček, Yiannis. Řecká ruleta : příběhy lidí v nejisté době]

Neograeca Bohemica. 2015, vol. 15, iss. [1], pp. 129-131

ISBN 978-80-260-9671-9

ISSN 1803-6414

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/142098>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

nedávných událostí týkajících se řecké dluhové krize (přehled končí předčasnými volbami v Řecku v lednu 2015).

Nedílnou součástí skript je čítanka obsahující ukázky vybraných děl byzantské a novořecké literatury včetně překladu do češtiny, pokud existuje, popřípadě do jiného jazyka, do něhož bylo dané dílo přeloženo. V neposlední řadě publikace obsahuje seznam děl byzantské a novořecké literatury, která byla přeložena do češtiny, a seznam doporučené studijní literatury.

Jedná se o přehledný a srozumitelný výklad vývoje řeckého jazyka od 2. tis. př. n. l. do současnosti a o ucelený výklad byzantské a novořecké literatury. Přestože existuje několik zahraničních publikací, jež popisují vývoj řečtiny od počátků po konec antiky, některé až do současnosti, jakož i dějiny byzantské či novořecké literatury, takto komplexní přehled spojující jazyk a literaturu dosud v češtině nemáme. *Úvod do studia novořečtiny* představuje solidní uvedení do problematiky studia novořecké filologie, který díky snadné dostupnosti v elektronické formě jistě ocení nejen oboroví studenti.

Pavla Smetanová – Yiannis Koreček. Řecká ruleta. Příběhy lidí v nejisté době. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 118 str. ISBN 978-80-7422-439-3.

Markéta Kulhánková

Pavla Smetanová je svého druhu českou průvodcovskou celebritou, a to díky svým bloggerským aktivitám (<http://www.ostrovanka.cz/>, <http://www.cesivrecku.cz/>), knižním verzím svých zápisků (*Příběhy z olivového ostrova aneb Když na Korfu kvetou mandloně*, 2009; *Pod cypřišem se sklenkou ouza*, 2012), průvodci po Korfu (*Korfu. Bez průvodce*, 2010 a 2. aktualizované vydání 2015) a beletristicky zpracovaným zážitkům z cest po světě (*Sonjin deník*, 2014 – všechny tituly v Nakladatelství Lidové noviny).

Pro svůj zatím poslední knižní počín spojila síly s Yiannisem Korečkem, politologem a ekonomem specializujícím se na současné Řecko a řecko-české vztahy. Cílem obou spoluautorů bylo přiblížit českým čtenářům řeckou ekonomickou krizi způsobem živějším a čtivějším, než to činí publicistika nebo odborné analýzy, jež si navíc často protiřečí. To je koncept, který na jedné straně může téma zpřístupnit většímu

počtu čtenářů, na druhé straně však staví autory před nebezpečí, že se od komplikované objektivní skutečnosti nechají zlákat k působivým schematizujícím líčením.

Větší část knihy je koncipována tak, že se autoři střídají: Smetanová skládá před čtenáře střípky vlastních zážitků z běžného života na velkém řeckém ostrově (její věrní čtenáři je často už znají z předcházejících publikací a blogů) a Koreček následně tento subjektivní obraz doplňuje o exaktní informace, vysvětlení historických příčin dnešního stavu a širší kontext. Jeho výklad podložený řadou odkazů na prameny a odbornou literaturu je nezřídka k řecké situaci a Řekům samotným milosrdnější než kapitoly Pavly Smetanové. Pro ty je charakteristická stejná „Hassliebe“, která trýzní asi většinu Středo-, Západ- a Severoevropanů, majících s Řeckem a Řeky (a obecně s Jihoevropany) hlubší zkušenost: na jedné straně obdivují přírodní i kulturní krásy a bohatství této země a milují její klima, na straně druhé je rozčiluje chaos a neefektivita, jež jsou patrné na všech úrovních fungování státu. Stejně tak jsou přitahováni přímostí a srdečností obyvatel a zároveň odpuzováni chováním, jež si často interpretují jako nespolehlivé a povrchní. Koreček naproti tomu odhaluje hlubší historické příčiny současného stavu a neopomíjí ani vnější vlivy, které k němu přispěly. Poněkud tak koriguje ku prospěchu Řeků některé ze stereotypů, kterým je – nutno přiznat – při srážce s každodenní řeckou realitou téměř nemožné nepodlehnout a které se zrcadlí v kapitolách Pavly Smetanové (a jimž ostatně nezřídka propadají i samotní Řekové).

V tomto „tandemu“ probírají Smetanová s Korečkem téma sociálního státu, vzniku a projevů dluhové krize a řecké státní správy. V druhé části knihy je bohužel tento dobře fungující systém opuštěn a na posledních 35 stranách vstupuje Koreček do fejetonistického vyprávění Smetanové pouze jedním čtyřstránkovým pojednáním o mezinárodním rozměru řecké krize (str. 96–99). To je škoda zejména proto, že je tak čtenář v druhé části knihy připraven o objektivnější ukotvení subjektivních zkušeností spoluautorky a faktů, nad nimiž se Pavla Smetanová kriticky pozastavuje.

Jedním z příkladů, kdy je řecká realita líčena s vyzněním horším, než by bylo spravedlivé, je kapitola o Erasmu (str. 103–104): Rozhořčená brněnská studentka evidentně autorce knihy neodhalila všechny skutečnosti: například že obor, který na Masarykově univerzitě studuje, spadá pod Ústav hudební vědy, a není tedy zas tak absurdní, že se na Korfu „dostala na Fakultu hudebních věd“. Erasmus pobyt na Korfu je pak líčen téměř jako noční můra, zaviněná výhradně řeckým nefungujícím systémem. Nebere se v potaz zodpovědnost samotné studentky, která si sama místo i pracoviště svého pobytu, tedy Fakultu hudebních věd, vybrala, ač o hudbě „neměla nejmenší potuchy“, ani její domovské univerzity (fakulty, katedry).

Autoři chtěli knihou přispět k aktuální společenské debatě o Řecku, a proto s jejím vydáním evidentně spěchali. Chvat se zřejmě nejvíce podepsal na celkové koncepci díla, které je ve výsledku spíše mozaikou témat než systematickým a komplexním

pojednáním o řecké krizi, k němuž má nakročeno pouze v první části. To je škoda, protože systematictější pojetí by zvýšilo hodnotu knihy v dlouhodobější perspektivě. Těžko rozhodnout, zda spěch může také za nepřilíš kvalitní redakční úpravu.

Společné dílo Pavly Smetanové a Yiannise Korečka je chvályhodným počinem, který potěší věrné čtenáře Smetanové, již mají Řecko rádi, jsou ochotni se pít po jiných než černobílých řešeních a odložit předsudky, jak o tom píše autorka v předmluvě. Těm zřejmě nebude vadit ani fakt, že většinu příhod už jednou na internetu nebo v některé z knih Smetanové četli. Více prostoru mohlo být dopřáno Yiannisovi Korečkovi, který přináší „to nové“, podává čtenářsky přístupnou formou relevantní historické, politologické a ekonomické informace. Ve své snaze ukázat, „jak to s Řeckem opravdu je“, však kniha zůstává spíše jen na půli cesty.

Autorský kolektiv pracovníků Lingea s.r.o. Gramatika současné řečtiny. Brno: Lingea s.r.o., 2015, 202 str. ISBN 978-80-87471-96-8.

Kateřina Bočková Loudová

Na sklonku roku 2015 rozšířilo nakladatelství Lingea svou ediční řadu gramatik moderních jazyků hned o několik novinek v podobě gramatik japonštiny a severských jazyků norštiny a švédštiny. Čtvrtou, neméně zajímavou publikací je *Gramatika současné řečtiny* z pera Martiny Pýchové, absolventky oboru Novořecký jazyk a literatura na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, a Sotiria Vouvarise, jenž provedl korektury autorského textu. Gramatika je rozčleněna na 13 kapitol, věnovaných postupně novořecké výslovnosti (kap. 1), morfologii jednotlivých slovních druhů včetně členu (kap. 2–12) a novořecké syntaxi (kap. 13). V závěru je gramatika doplněna o seznam nepravidelných sloves (kap. 14), slovníček gramatických termínů (kap. 15) a rejstřík (str. 200–202).

V českém prostředí se jedná o první rozsáhlejší novořeckou gramatiku, která svým rozsahem i detailním pojednáním jednotlivých morfologických i syntaktických jevů nemá v naší odborné grecistické produkci obdoby.¹ Zde je třeba

1 Jedinou samostatnou gramatikou na českém trhu byl až dosud stručný gramatický přehled Georgie Zervasové *Nebojte se řečtiny* (Praha 1999, 2005), delší gramatické výklady